A group of young women are laughing and hugging each other outdoors at dusk. They are wearing winter clothing, including jackets and beanies. The background shows a building with large windows and some trees. The overall mood is joyful and social.

Yhdessä fiksummin ja vaikuttavammin
– syksyn SIB teematyöpaja työllisyys
18.11.2016

Työllistymisen SIBtyöpaja 18.11.

Juhlatila, 2.krs

Kahvia tarjolla

Tervetuloa ja esittäytyminen

Tilannekatsaus missä mennään

Ekosysteemi –ketkä kaikki ovat mukana
vaikuttavuusinvestoimisessa

Miten pääsee mukaan – miten minustakin tulee
vaikuttavuustoimija?

Päivän päätös

Mitä on vaikuttavuusinvestoiminen?

Vaikuttavuusinvestoimisessa (*engl. Impact investing*) tavoitellaan tuoton lisäksi myönteisiä ja mitattavia yhteiskunnallisia vaikutuksia. Sijoittajalle se on mahdollisuus laajentaa näkökulmaa perinteisestä tuotto-riski-tarkastelusta mitattavissa olevan yhteiskunnallisen hyödyn tavoitteluun. Käsitteen alle mahtuu monenlaisia instrumentteja lainoista oman pääoman ehtoiisiin sijoituksiin.

Olennaista on, että

- 1) investointi kohdistuu toimintaan, jonka tarkoituksena on lisätä yhteiskunnallista hyvää
- 2) investoinnille asetetaan selkeät vaikuttavuustavoitteet, joiden toteutumista mitataan
- 3) investoinnille asetetaan taloudelliset tuottotavoitteet

Arvio SIB-hankekokonaisuudesta 2016

– yhteensä 5 rahastoa

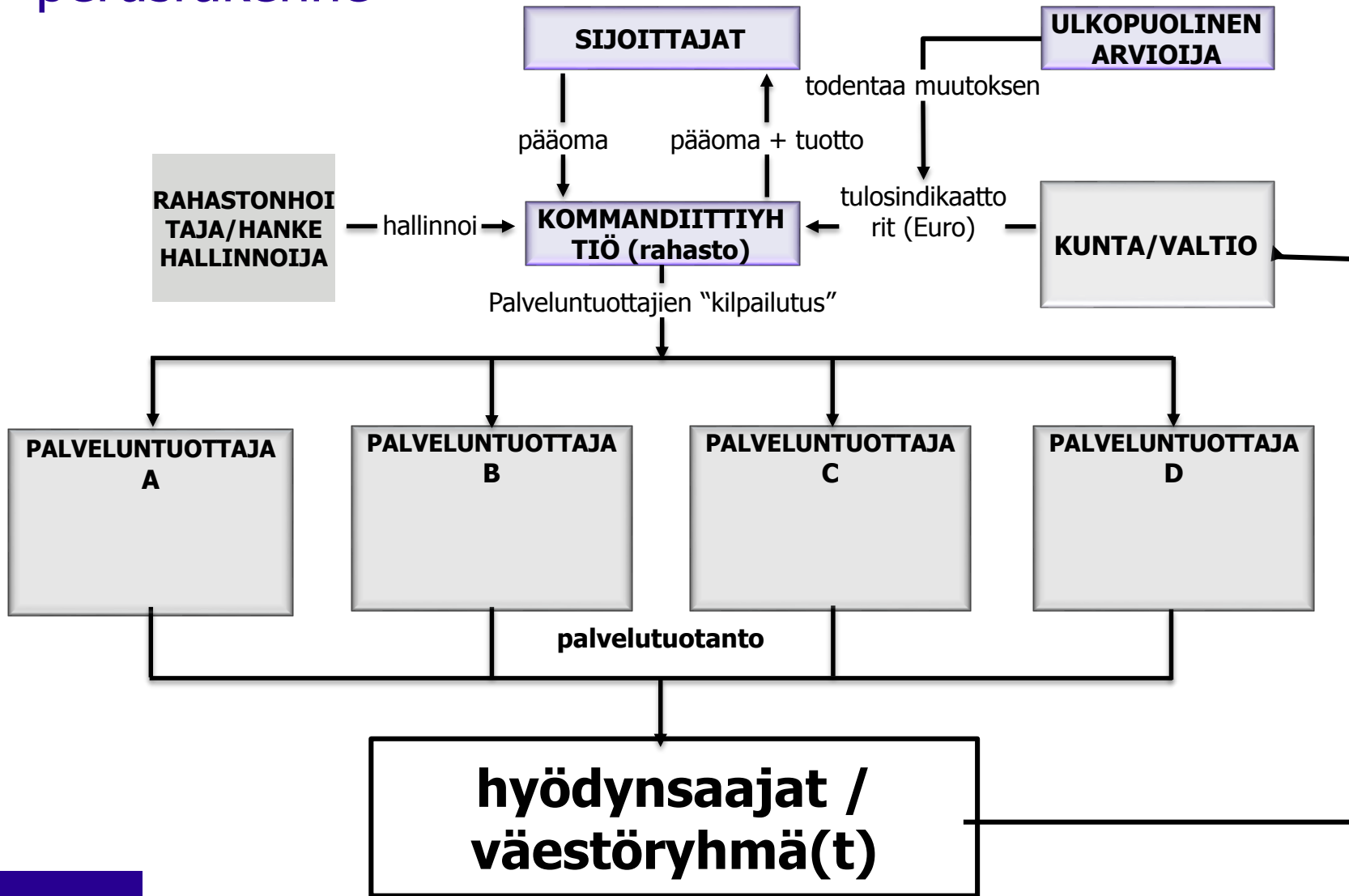
SIB	Tilanne
Työhyvinvoinnin edistäminen julkisella sektorilla	Käynnissä (hankehallinnoijana Epiqus)
Maahanmuuttajien nopea kotoutuminen ja työllistyminen (TEM)	Käynnistynyt virallisesti 1.6.2016 (Epiqus)
Lasten, lapsiperheiden ja nuorten hyvinvoinnin edistäminen	Käynnistymässä, useita kuntia mukana prosessissa (FIM yhteistyössä LSKL:n kanssa)
Ikääntyneiden itsenäisen toimintakyvyn vahvistaminen	4 kuntaa ja 1 kuntayhtymä mukana prosessissa
Työllistymisen edistäminen	11 kuntaa ja 2 kuntayhtymää mukana prosessissa

Hankehallinnoijan kilpailutus käynnistynyt tai käynnistymässä

Tulosperusteisen rahoitussopimuksen eli SIB:n perusrakenne

Mitä on vaikuttavuus?

- ”Vaikuttavuutta kannattaa yrittää mitata, vaikka tiedämmeekin, ettei lopputulos tule olemaan täydellinen. Ehkä lopulliseen tavoitteeseen ei koskaan päästä, epävarmuutta jää. Mutta mittaaminen siinä määrin kuin se on käytännössä ja taloudellisesti järkevää, syventää kuitenkin ymmärrystä tutkitusta aiheesta ja sen syy–seuraussuhteista”

- Vaikuttavuusajattelu perustuu logiikkaketjuun, IOOI: Input, Output, Outcome, Impact

Vauhtia vaikuttavuusinvestoimiseen 3.0 – visio ja miten siitä tehdään totta!

Keskiviikkona 14.12. klo 11.30-16 Kulttuuritehdas Korjaamolla

Haluatko olla mukana luomassa toimintakulttuuria, jossa resurssit suunnataan vaikuttavasti ja saavutettuja tuloksia mitataan?

Ohjelma:

Visiokeskustelu: Millainen olisi Suomi, jossa hyvinvointia luodaan vaikuttavasti ja tuloksellisesti?

Vaikuttavuusinvestoiminen ja tulevaisuuden megatrendit

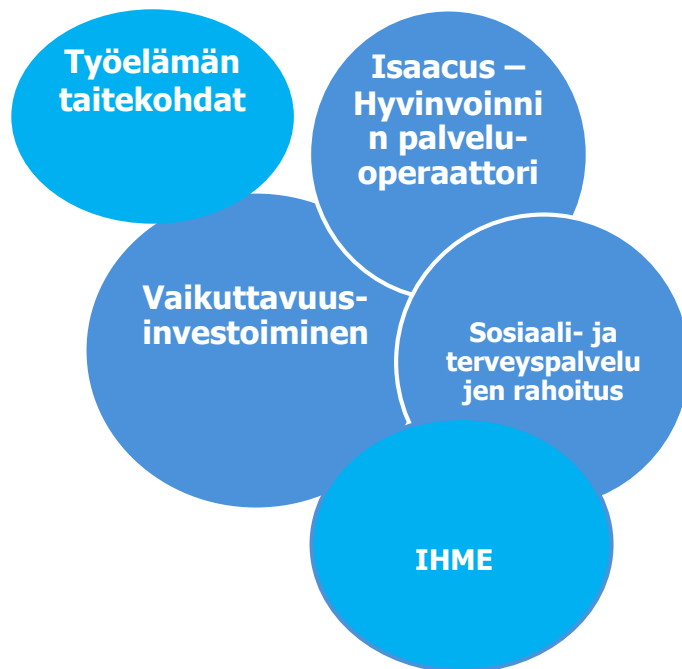
Vaikuttavuusinvestoimisen esimerkkejä maailmalta

Paneelikeskustelu: Tulosperusteisella rahoitussopimuksella (SIB) vauhtia maahanmuuttajien työllistymiseen!

Näin rakennetaan vaikuttavuusinvestoimisen ekosysteemi Suomeen

Tilaisuus päättyy klo 16, jonka jälkeen on mahdollisuus vielä jäädä verkostoitumisglögeille.

Sitra edistää terveyttä ja hyvinvointia: eri keinoja, mutta yhteinen maali

Vaikuttavuusinvestoimisella edistetään terveyttä ja hyvinvointia hyödyntämällä yksityistä pääomaa, vähennetään sote-palvelujen tarvetta, edistetään kasvua ja luodaan vaikuttavuusinvestoimisen ekosysteemiä Suomeen.

Sote-rahoituksen tavoitteena on läpinäkyvä, ohjattava ja vaikuttava järjestelmä. Ns. palvelupaketit raportoinnin välineenä mahdollistavat järjestelmän uudistamisen ja johtamisen sekä kustannustehokkuuden.

Isaacus yhdistää tietovarantoja ja antaa uudenlaisia keinoja edellä mainittujen tavoitteiden saavuttamiseen edistämällä tutkimusta, liiketoimintaa ja innovaatioita sekä mahdollistamalla tietoon perustuvan johtamisen.

IHME – ihmislähtöiset sotepalvelut ja valinnanvapaus – kokeilut

Työlliset ja työttömät Suomessa, 1000 henkeä

Hallituksen tavoite 2019

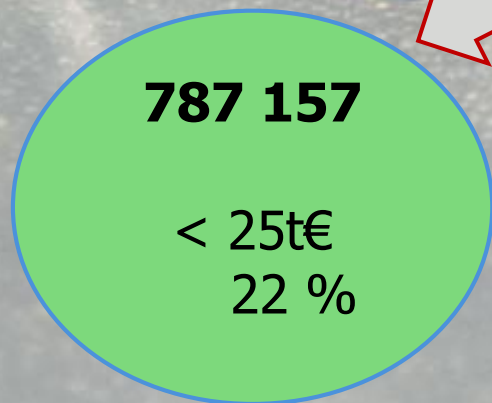
Työttömyyden hinta ja työllistyminen

– muutamia arvioita

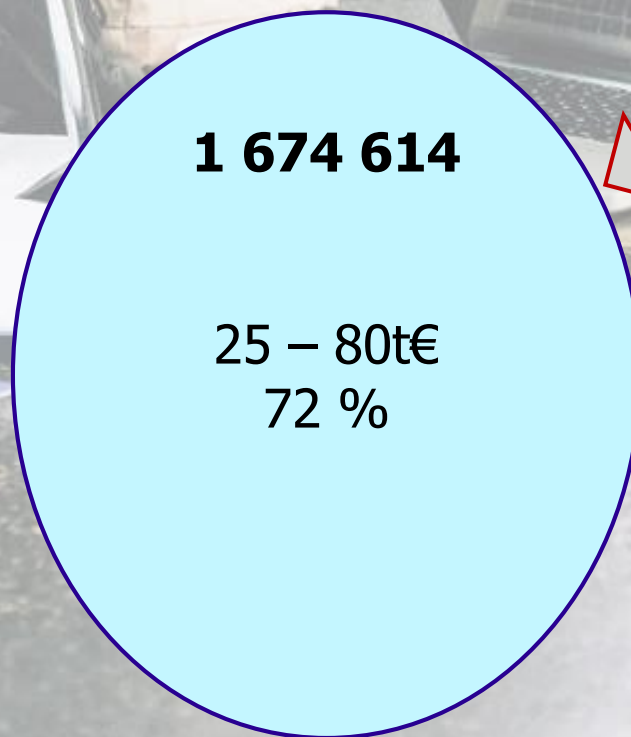
- Yhden työttömän nettokustannus julkiselle taloudelle on noin **18 000 €** vuodessa.
- Jos työttömyys kestää **100** päivää, on työllistymisen todennäköisyys noin **44 %** ja **300** päivän jälkeen enää noin **18 %**
- Yhden työmarkkinoilta pysyvästi syrjäytyneen kustannus julkiselle taloudelle on noin **600 000 €**
- Työttömyyskorvausten summa vuonna 2014 oli noin **4,8 mrd.€**. Kun tähän lisätään verotulojen väheneminen sekä maksettujen tulonsiirtojen kasvu, oli työttömyyden kokonaishinta noin **8,8 mrd.€**.

Työelämän polarisaatio: mitä tapahtuu laajalle keskiluokalle?

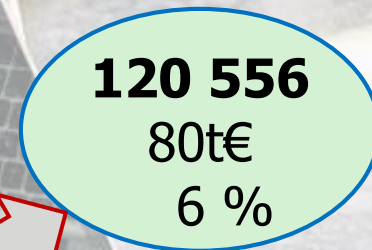
Henkilömäärät,
bruttotulot sekä
osuudet suorista
veroista vuonna
2014

Matalapalkkatyö

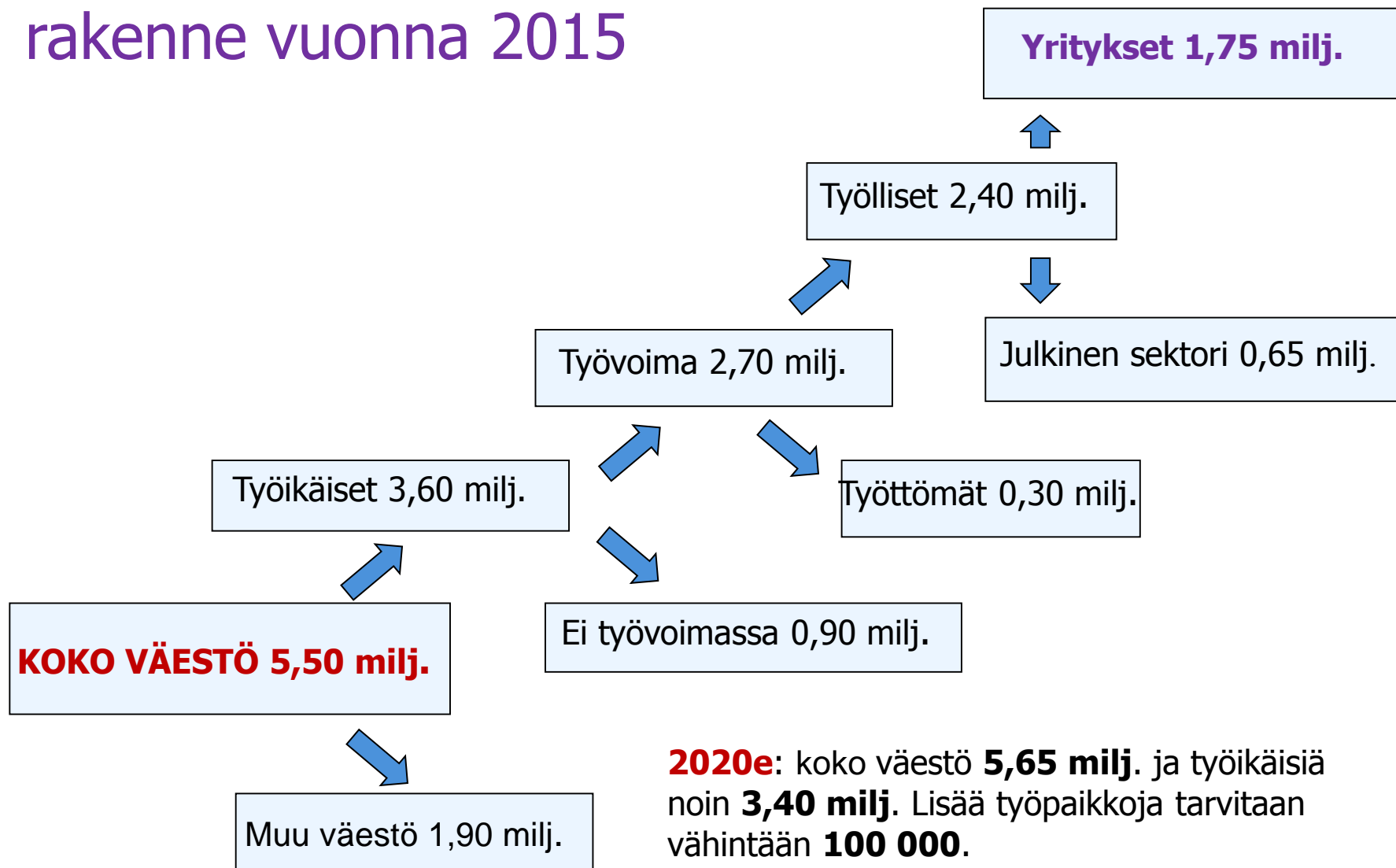
Laaja keskiluokka

Korkean lisä-
arvon työ

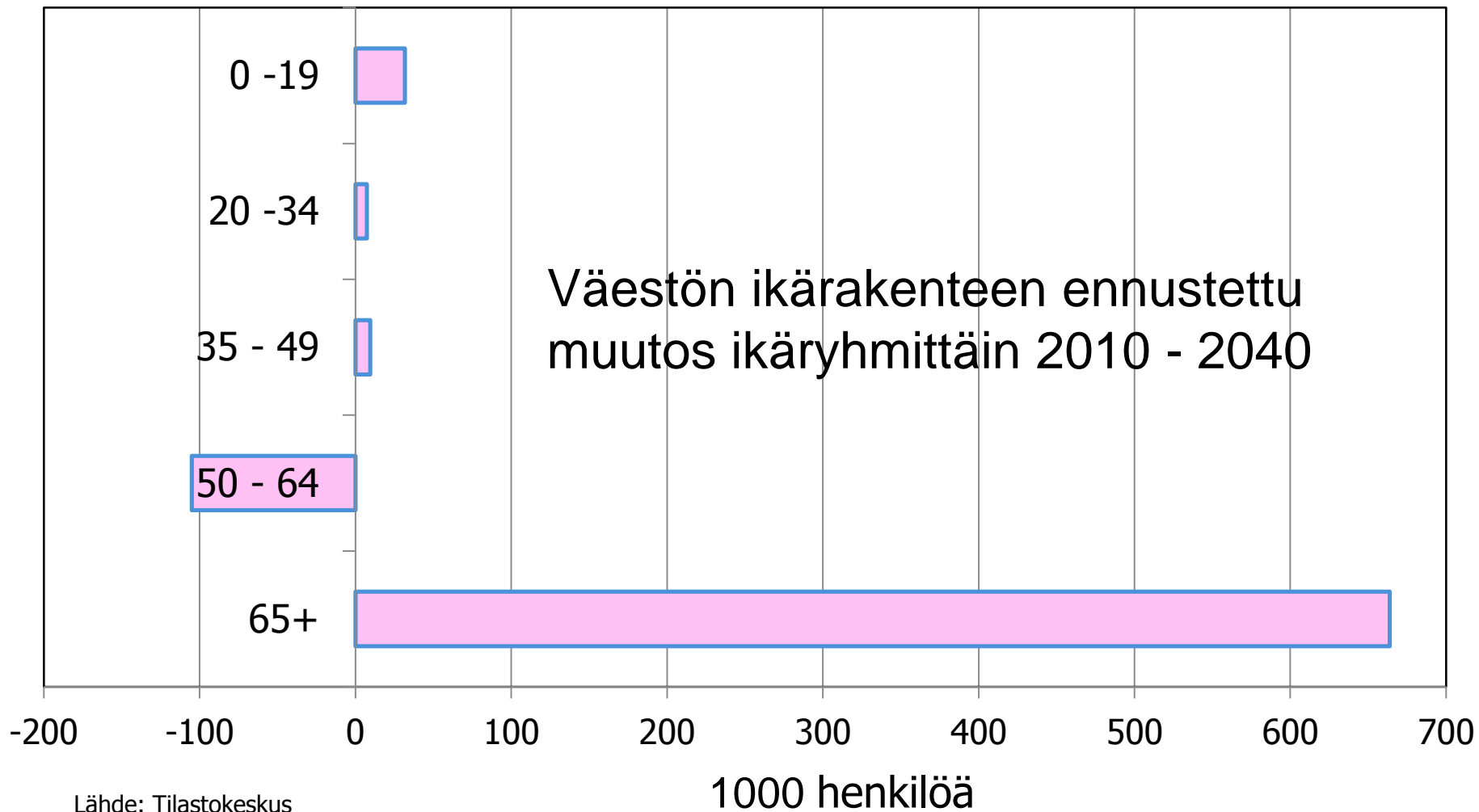
	1989	2025e
Työllisyysaste	74,8 %	75,1%
Työlliset/väestö	47.7 %	42,6 %

Suomen väestön ja työvoiman rakenne vuonna 2015

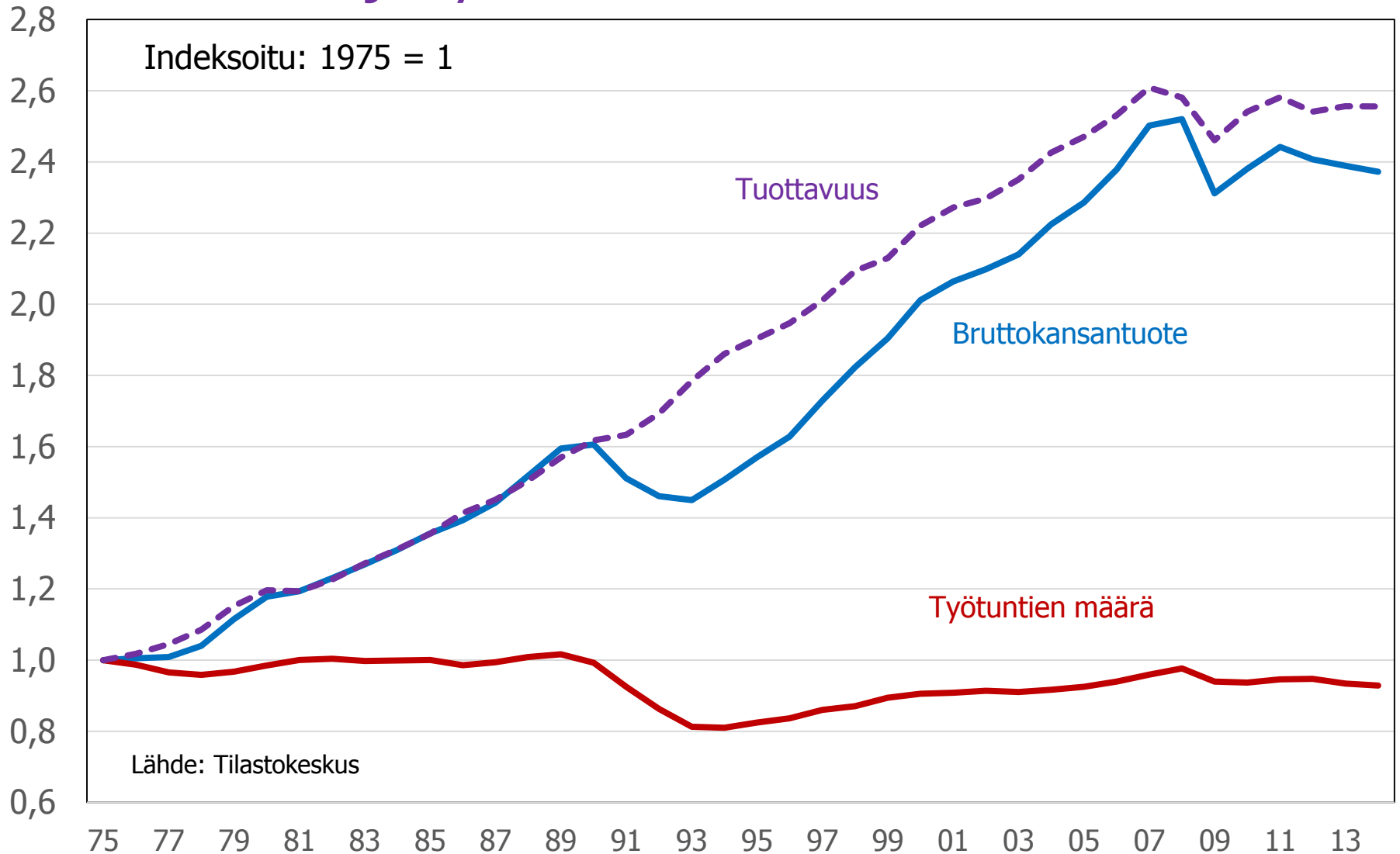

2020e: koko väestö **5,65 milj.** ja työkäisiä noin **3,40 milj.** Lisää työpaikkoja tarvitaan vähintään **100 000**.

Suomi harmaantuu ja huoltosuhde heikkenee

Bruttokansantuote, työtunnit ja työn tuottavuus Suomessa

Miksi vaikuttavuusinvestoimisessa on järkeä?

Julkisen talouden tasapainottaminen vaatii uusia rahoitus- ja toimintamalleja.

Hyvinvointiongelmien ovat mittavia ja kalliita. Ehkäisevään toimintaan ei riitä varoja, vaikka se tulisi usein edullisemmaksi.

Systemaattinen tuloksellisuuden seuranta auttaa suuntaamaan niukat resurssit parhaisiin ratkaisuihin.

Julkisen, kolmannen ja yksityisen sektorin tiiviimmästä yhteistyöstä hyötyvät kaikki osapuolet.

SIB eli tulosperusteinen rahoitussopimus

- Voidaan hyödyntää, kun...
 - **halutaan ostaa tuloksia** – ei "vain" suoritteita tai toimintaa
 - investoinnit ovat hyvin etupainotteisia suhteessa odotettavissa olevaan laadulliseen (esim. hyvinvointi) ja taloudelliseen hyötyyn (**edistävä ja ehkäisevä toiminta**)
 - toiminta liittyy hyvin laajaan (tai suppeaan) väestöryhmään
 - toimintaan liittyy poliittisia näkökulmia tai käytännön riskejä
- Voimakas tulevaisuusorientaatio
- Tuloksellisuuden todentaminen mallintamalla ja mittaamalla

Esimerkkejä kuluista, jotka monilta osin ehkäistävissä

	Kustannukset (euroa/vuosi) jopa...
Huostaanotettu lapsi	130 000
Syrjäytynyt nuori	20 000
Ympäri vuorokautista hoivaa tarvitseva ikääntynyt	40 000
Alkoholihaitat	1 mrd.
Liikkumattomuus	1 – 2 mrd.
Sairauspoissaolot	3 – 4 mrd.
Tupakointi	1,5 mrd.
Tyypin 2 diabetes	1 mrd.
Yksinäisyys, jne.	...

Selkeät, mitattavat
tulostavoitteet
suunnittelun pohjaksi.
Muutos, mitä haetaan.

Tulosten ostamisesta

- Tulosten ostaminen edellyttää, että kunta tms. julkisen sektorin organisaatio on määritellyt (yhteistyössä...)
 - väestöryhmän, jonka hyvinvoinnin edistämiseen ko. toimet ensisijassa kohdennetaan
 - mitattavissa olevan hyvinvoinnin (osatekijän) tai sitä määrittävän tekijän tavoitetason tai niissä tapahtuvaksi halutun muutoksen
 - edellä mainitun tuloksen taloudellisen arvon ja sen perusteella maksettavan tulospalkkion enimmäissuuruuden
- hankehallinnoija ja palveluntuottaja(t) määrittelevät ja toteuttavat parhaaksi katsomallaan tavalla käytännön toimet (soveltuvilta osin yhteistyössä kunnan tms. kanssa)

Suomen ja Pohjoismaiden 1. SIB edistää työhyvinvointia

Mikä TYHY-SIB?

- Julkisen sektorin työnantajille tarjottava palvelukokonaisuus, joka auttaa niitä edistämään työhyvinvointia ja esim. vähentämään sairauspoissaoloja
- Sopimusten toivottu aikajänne 3 vuotta

Sopijaosapuolet

- Julkisen sektorin organisaatio (= asiakas) ja Epiqus Työhyvinvointi I Ky -rahasto
- Hankehallinnoija: Epiqus Oy, yhteiskunnallinen yritys

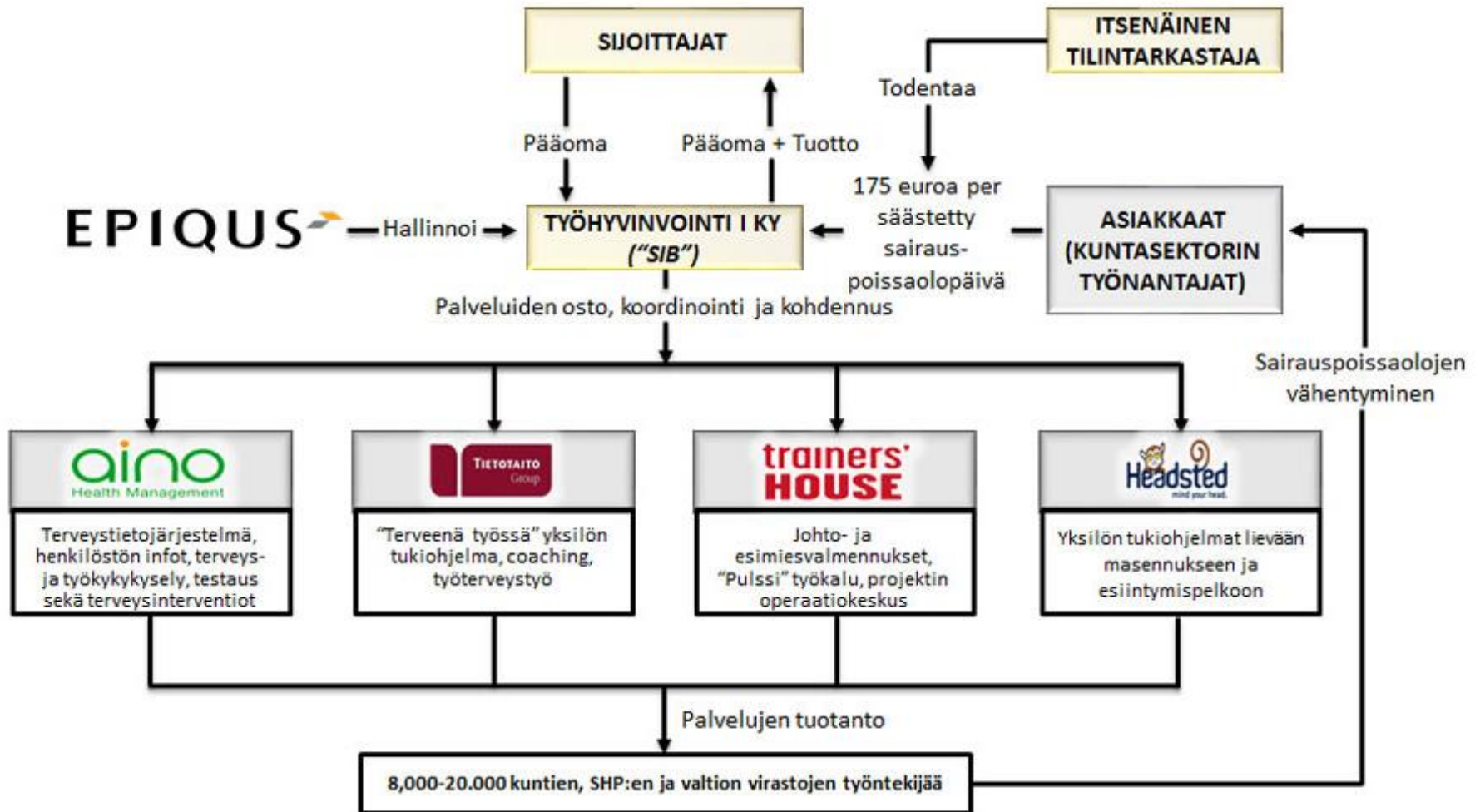
Palvelun rahoitus ja hinnoittelu

- Palvelu tuotetaan SIB-rahoituksella: asiakas maksaa automaattisesti vain osanottomaksun 15 euroa/työntekijä
- Tulosperusteisena palvelupalkkiona asiakas maksaa osuuden sairauspoissaolojen vähenemisen ja muun mahdollisen mitattavissa olevan myönteisen kehityksen aikaan saamasta kustannussäästöstä

Palveluntuottajat

- Rahaston alihankkijat Aino Health Management Oy, Headsted Oy, Tietotaito Group Oy ja Trainers' House Oy

Epiqus Työhyvinvointi I Ky

SIB: Maahanmuuttajien kotoutuminen ja nopea työllistyminen

Tavoitteet

- Nopeuttaa maahanmuuttajien työllistymistä, kokeilla uusia koulutus- ja työllistämismalleja sekä mahdollistaa maahanmuuttajan koulutuksen ja työnteon yhdistäminen joustavalla tavalla

Asiakas/tilaaja

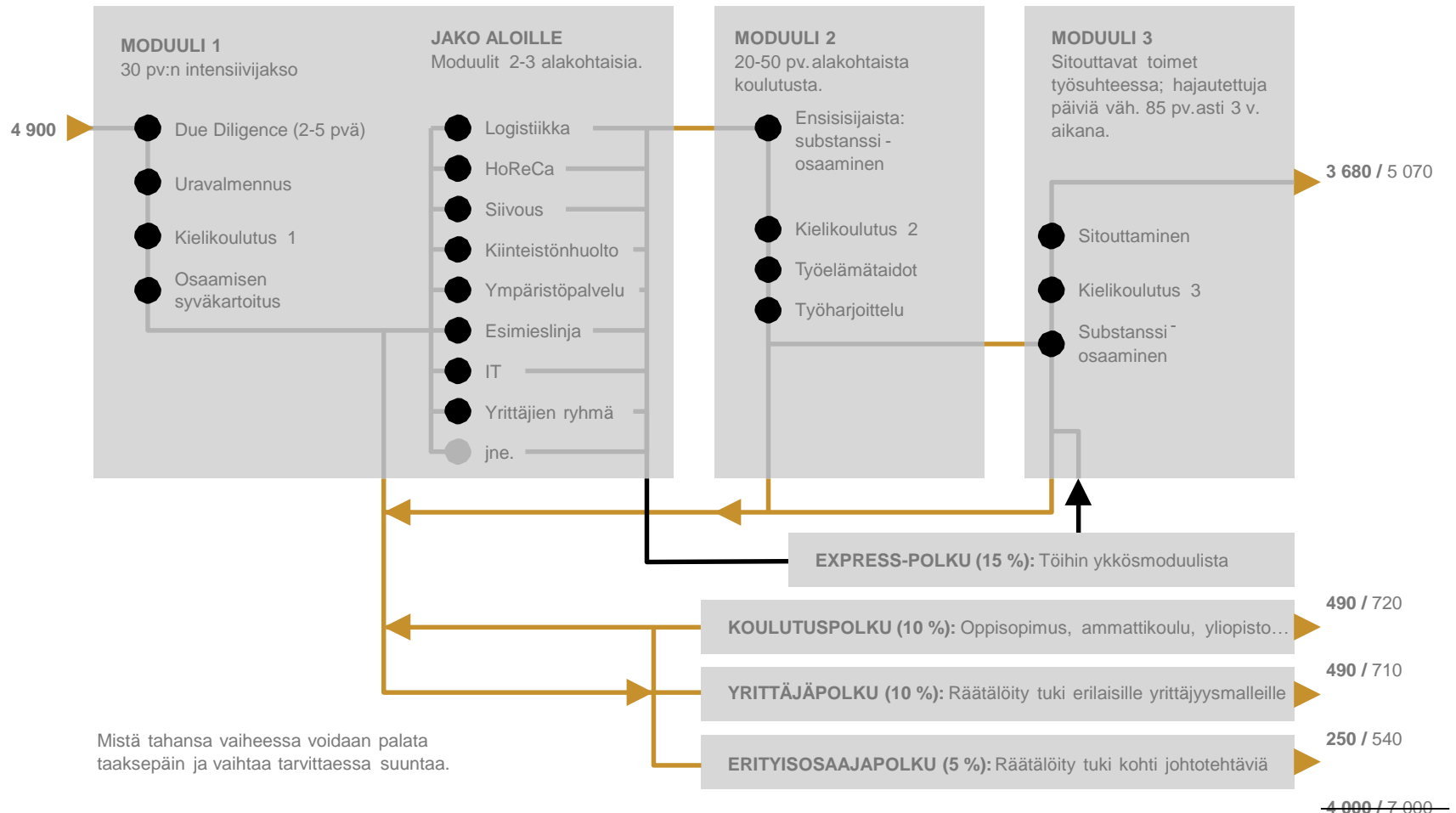
- Työ- ja elinkeinoministeriö (TEM)

Toteutuksen vaihe

- Kilpailutuksen perusteella valittu hankehallinnoija (Epique Oy), joka aloittanut virallisesti 1.6.2016 ja jonka tehtävänä erityisesti
 - hankekokonaisuuden suunnittelu ja hallinnointi
 - hankkeisiin liittyvän rahoitusinstrumentin (sijoitusrahasto) rakentaminen
 - varainkeruu rahastoon ja rahaston hallinnointi
 - tulostavoitteiden mukaisen maahanmuuttajien koulutus- ja työllistämistoiminnan järjestämisen yhteistyössä palveluntuottajien kanssa
 - seuranta, väli- ja loppuraportointi

Epique, Koto-SIBin interventioprosessi

Työllistymisiä / Henkilötyövuodet

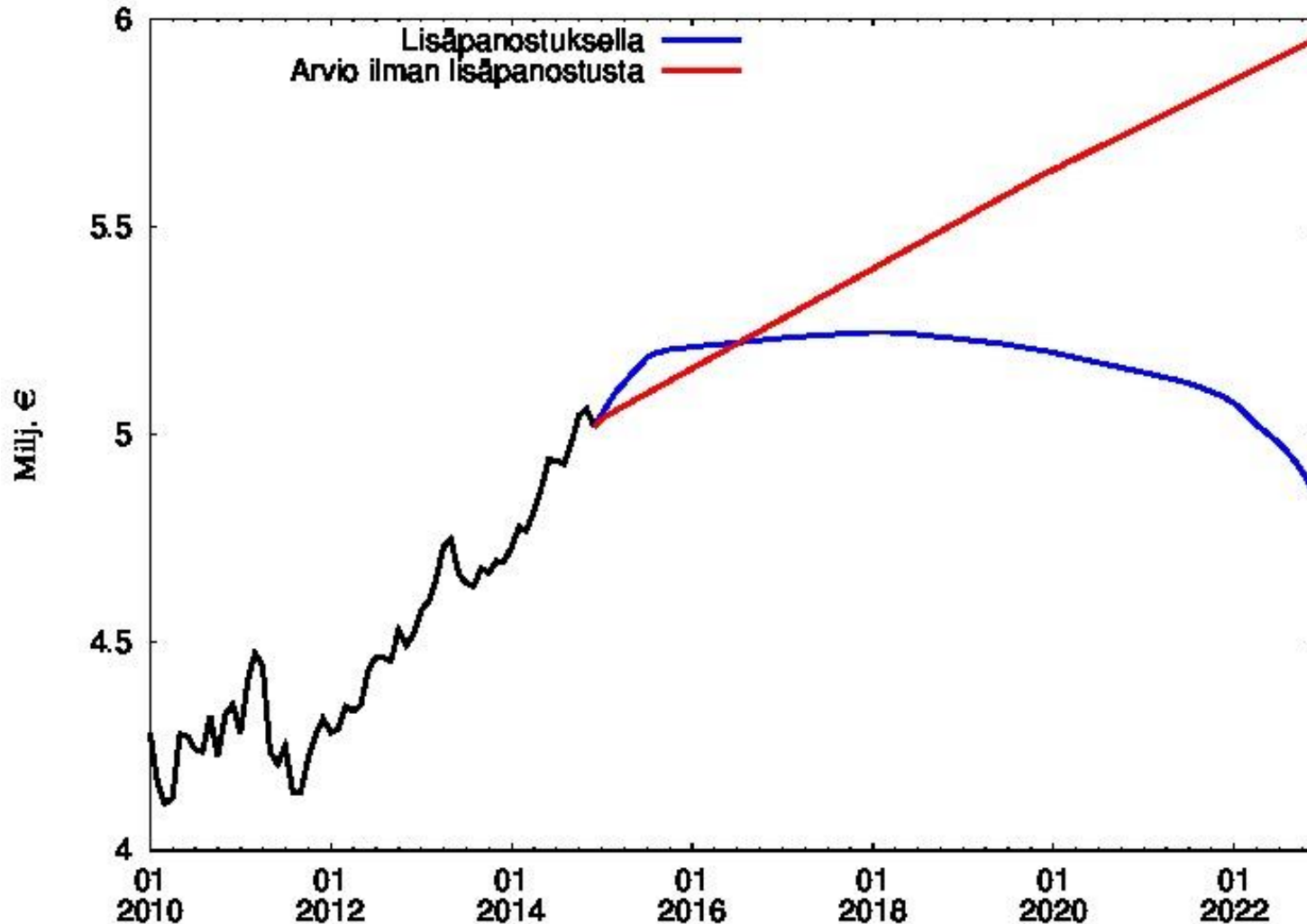

SIB-hankkeen lähtökohtana taloudellinen ja toiminnallinen mallinnus ^(1/2)

- Vaiheet

1. Tarpeen ja väestöryhmän (alustava) määrittely
2. 2 – 5 edellisen vuoden ilmiö- ja kulukehityksen todentaminen ja sen perusteella seuraavien vuosien kehityssuunnan hahmottaminen; vrt. tarpeen taustalla oleva muutos ko. väestöryhmän hyvinvoinnissa
3. Kulukehityksen syiden todentaminen
4. Kulukehityksen syiden taustalla olevien juurisyiden ja sitä ehkäisevien mahdollisuuksien määrittely
5. Haluttujen tulostavoitteiden määrittely (hyvinvointi- ja taloudelliset tavoitteet)
6. Juurisyihin vaikuttamiseksi tarvittavien toimien määrittely (palvelu-/toimintakokonaisuus)
7. Palvelukokonaisuuden toteuttajan/toteuttajien valinta
8. Palvelukokonaisuuden nettototeuttamiskustannusten laskeminen
9. Saavutettavissa olevat hyödyt vs. tarvittava investointi –vertailu
10. Lopullinen päätös SIB-hankkeen käynnistämisestä -> hankesuunnitelma jne.

SIB-hankkeen lähtökohtana taloudellinen ja toiminnallinen mallinnus – kustannusnäkökulma (2/2)

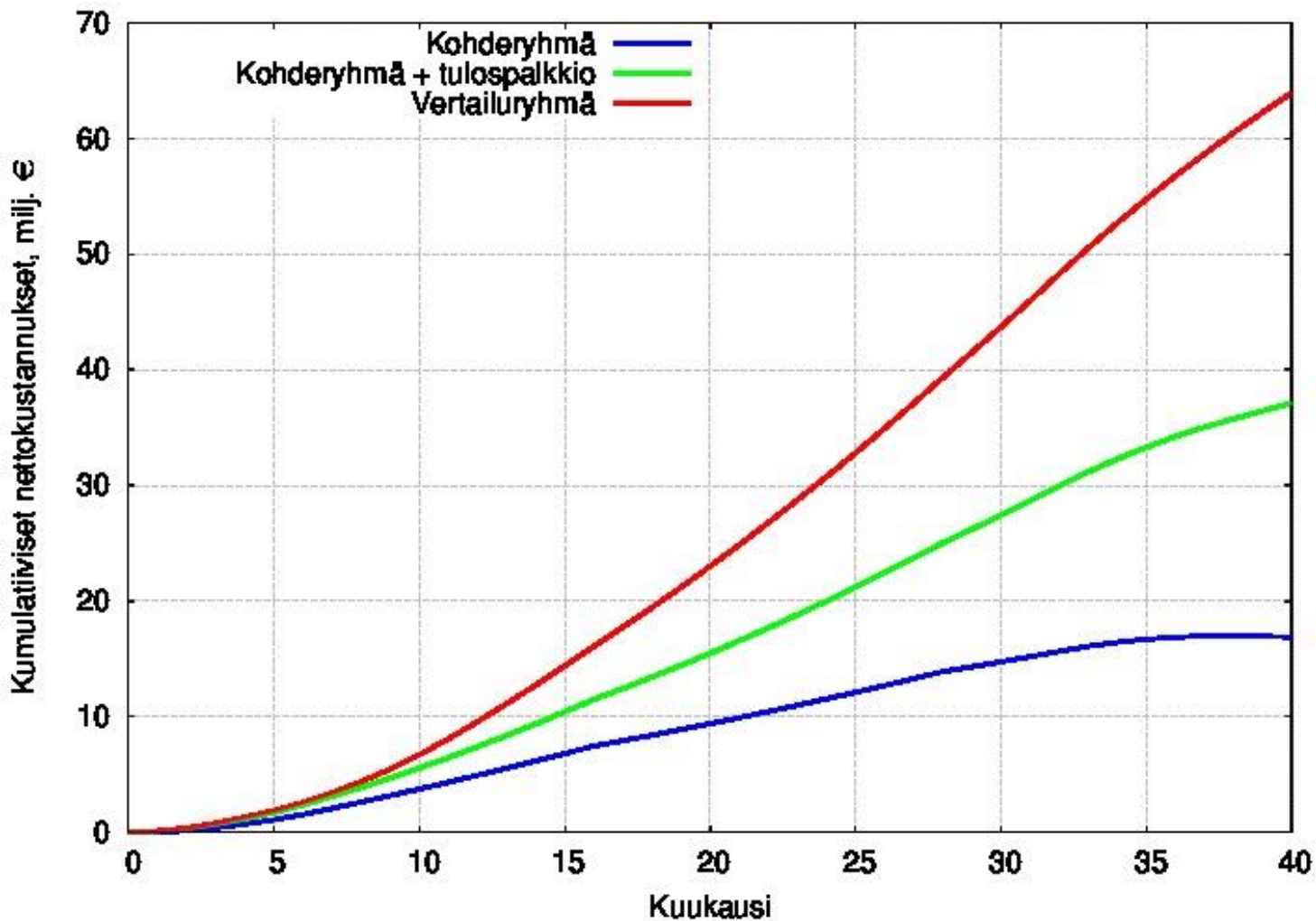
Taloudellinen mallinnus

Kannattavuuden kannalta olennaisia tekijöitä ainakin

- Kunnan tavoitteet
- Sopimuksen pituus, asetetaan toiminnan vaatimusten mukaan
- Ymmärrettävyys, yksinkertainen on kaunista
- Olennaisuus, otetaan mukaan vain välttämättömin, mallinnuksesta ja mittaamisesta ei saa tulla isäntää eikä peikkoa
- Tulospalkkio kannattaa tehdä mahdollisimman lineaariseksi
- Käytössä oleva aikaisempi tieto syy-seuraussuhteista

Tehdään hankehallinnoijan johdolla, yhteistyössä kuntien kanssa.

Esimerkki 1: Kumulatiiviset kustannukset TEMin näkökulmasta

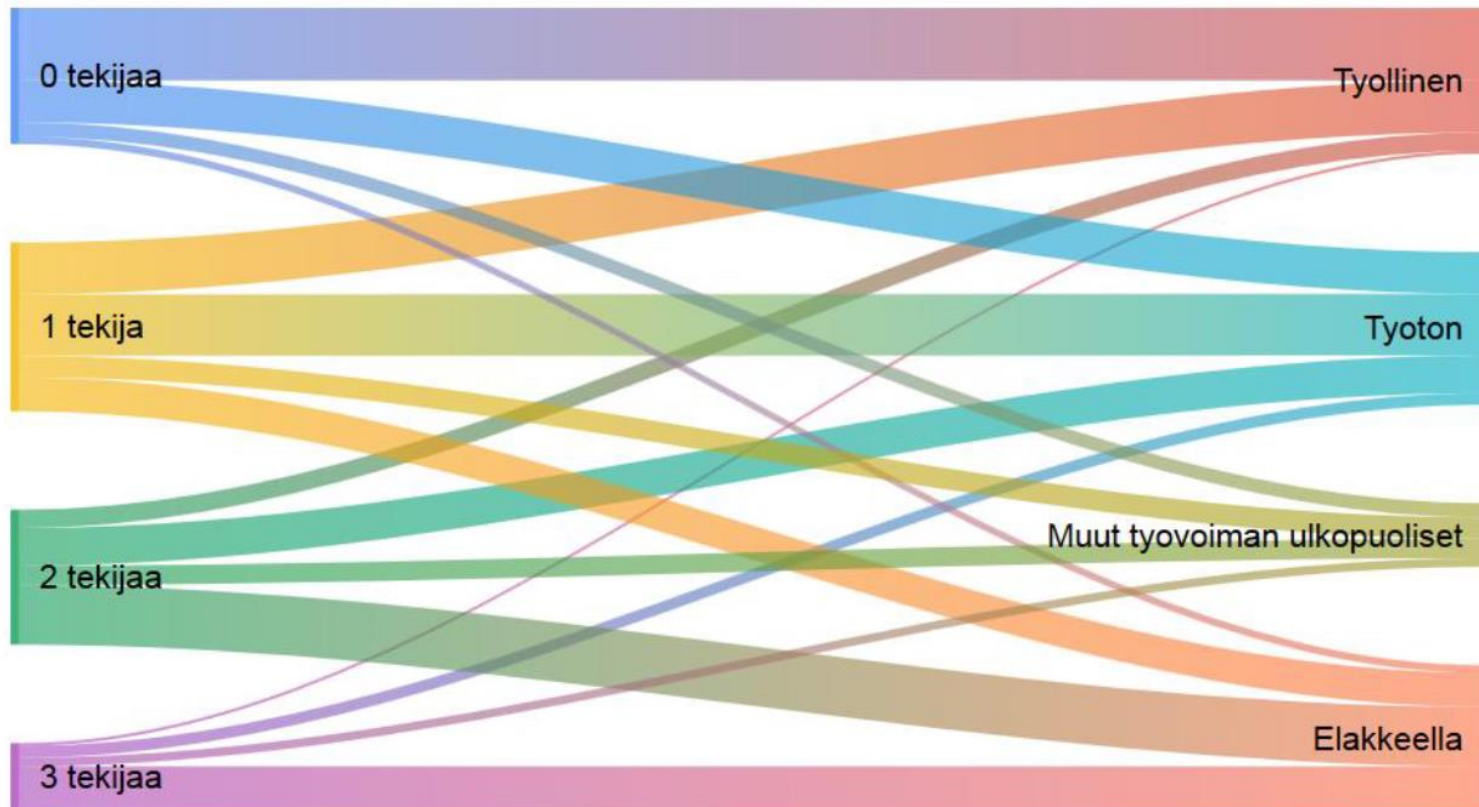

Esimerkki 2: Riskiperusteinen lähestymistapa

Rakenteellisen työttömyyden taustatekijät ja indikaattorit

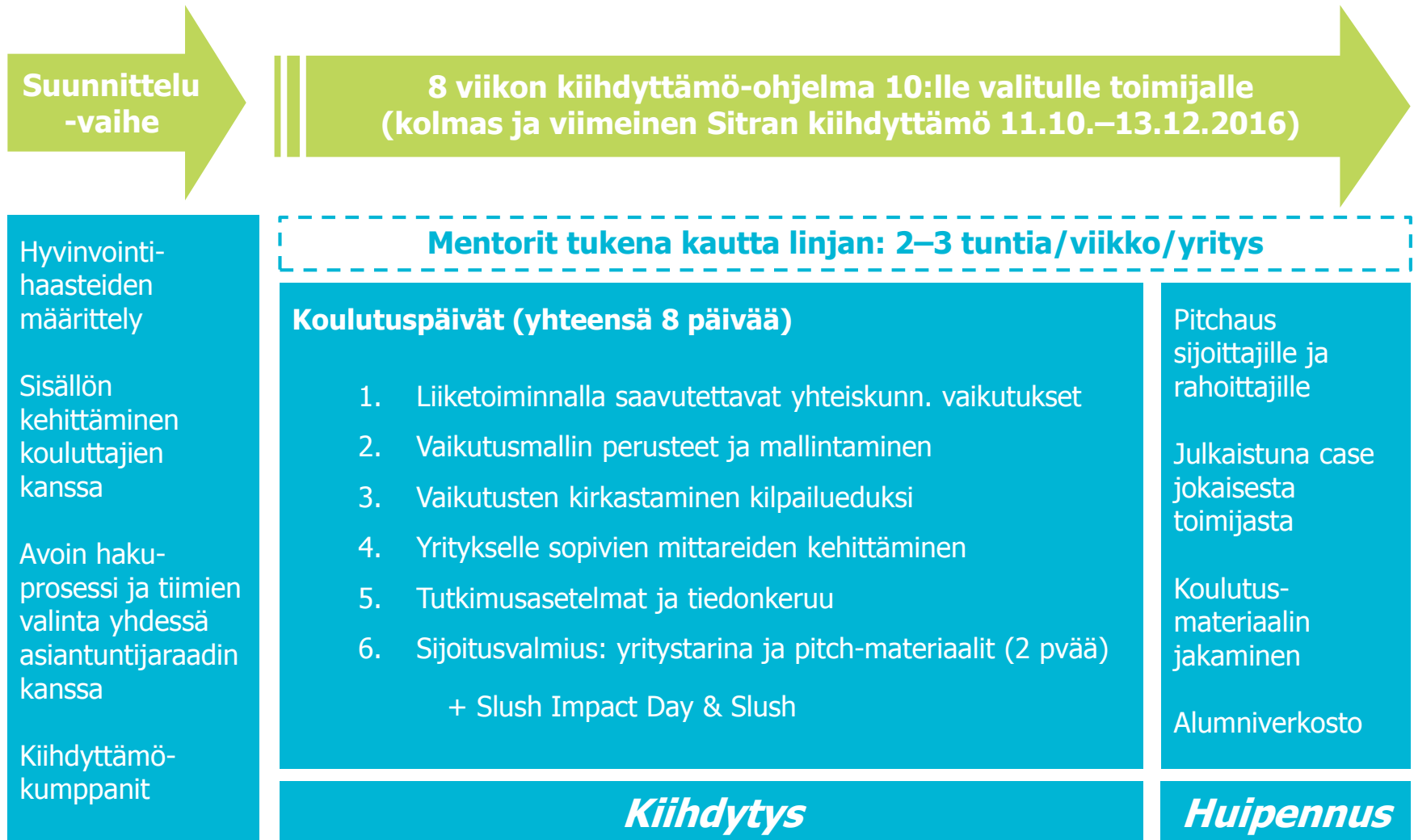
Tekijä	Selite	Indikaattori
1 Koulutustaso	Työttömyysaste pienenee koulutustason kasvaessa. Työmarkkinoilla kovin kilpailu on perusasteen töistä (Myrskylä 2013).	Ei perusasteen jälkeistä tutkintoa
2 Korkea ikä	Paluu työmarkkinoille hankaloituu iän myötä (Työssäkäyntitilasto 2013).	Täyttänyt 55 vuotta
3 Pitkä työttömyys	Paluu työmarkkinoille on sitä hankalampaa, mitä kauemmin henkilön työttömyys kestää (ks. Myrskylä 2010, 69-74).	Yli puolet vuodesta työttömänä peräkkäisinä vuosina
4 Ei työhistoriaa	Työmarkkinoille pääsy ja kiinnittymistä haittaa puutteellinen työkokemus.	Ei työhistoriaa vuosina 2002–2012
5 Toimiala	Taantuvalla alalta oleva työkokemus heikentää työllistymismahdollisuuksia.	Työkokemus taantuvalla toimialalta
6 Asuinalue	Taantuvalla paikkakunnalla asuminen heikentää työllistymismahdollisuuksia. Arvioiden mukaan työpaikat keskittyvät yhä enemmän (Myrskylä 2012, 233).	Asuu taantuvalla paikkakunnalla

Esimerkki 2: Riskiperusteinen lähestymistapa

Jussi Pyykkönen , Hansel

Vaikuttavuuskiihdyttämö yrityksille

Rakennamme huomisen menestyvää Suomea

sitra.fi

 [Facebook.com/SitraFund](https://www.facebook.com/SitraFund)

 [@SitraFund](https://twitter.com/SitraFund)